

Projekt

z dnia 16 września 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU STRZELECKO DREZDENECKIEGO**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową
w Powiecie Strzelecko–Drezdeneckim.**

Na podstawie art.112 pkt.13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025, poz.1214), art. 6 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz.1673) i art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024, poz.107)

Rada Powiatu

uchwala, co następuje

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Strzelecko–Drezdeneckim stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mateusz Karkoszka

Program
Psychologiczno - Terapeutyczny
dla osób stosujących przemoc domową
w Powiecie Strzelecko – Drezdeneckim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Drezdenku

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne	3
3. Cele programu.....	3
4. Założenia organizacyjne	4
4.1.Kierowanie do programu.....	4
4.2. Wymogi kwalifikacyjne dla osób prowadzących programy psychologiczno- terapeutyczne.....	5
4.3. Uczestnicy programu.....	5
4.4. Formy i metody pracy,.....	6
4.5.Zawartość merytoryczna programu.....	7
5. Zakładane rezultaty	8
6. Dokumentowanie działań	8
7. Zakończenie programu	9
8. Monitoring.....	9
9. Finansowanie.....	10

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. PODSTAWY PRAWNE

Działania ujęte w niniejszym Programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Strzelecko - Drezdeneckim zostały sformułowane na podstawie następujących aktów normatywnych:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1673 ze zm.);
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1166);
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1164).

3. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest powstrzymanie przemocy, rozwijanie umiejętności samokontroli, rozwiązywania problemów bez przemocy i zrozumienie przyczyn zachowań przemocowych. Realizacja programu jest rozszerzeniem oferty pomocy dla osób stosujących przemoc domową w obszarze zmiany postaw i zachowań w relacjach z bliskimi, zmniejszenie ryzyka powrotu do zachowań agresywnych, kształtowaniu innego stylu życia i relacji opartych na wzajemnym szacunku. Program został skonstruowany tak, by możliwe było osiągnięcie celów określonych w §1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j. Dz. U. 2023r. poz. 1166) tj.:

- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

4. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

4.1. Kierowanie do programu

W świetle art. 9b ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1673 ze zm.) zespół interdyscyplinarny kieruje osobę stosującą przemoc domową do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym. W oparciu o art. 9b ust. 8 pkt 5 ww. ustawy, członkowie grupy diganostyczno – pomocowej występują z wnioskiem do zespołu interdyscyplinarnego o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym. Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową ma obowiązek:

- a) zgłosić się do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

- b) dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- c) ukończyć program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- d) dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

4.2. Wymogi kwalifikacyjne dla osób prowadzących programy psychologiczno - terapeutyczne

Na podstawie §5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1166) program prowadzony jest przez osoby posiadające następujące kwalifikacje:

1. wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
2. posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
3. będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby, o których mowa powyżej, są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

4.3. Uczestnicy programu

W programie mogą uczestniczyć osoby dorosłe (kobiety i mężczyźni), które:

- ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową, wymagające dalszej pomocy lub dalszego korzystania z pracy nad zaprzestaniem stosowania przemocy domowej,
- nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących

przemoc domową ale prezentują dużą świadomość i motywację nad korekcją/rozwojem własnego funkcjonowania w relacjach rodzinnych (np. w wyniku innych kontaktów ze specjalistami – terapeutami, psychoterapeutami, itp.),

- uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończeniu programu psychoterapii uzależnień.

Uczestników do udziału w programie mogą kierować: ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego.

Do udziału w programie mogą również zgłaszać się osoby same wyrażające wolę uczestniczenia w nim. Istotnym wyznacznikiem do pracy z osobą stosującą przemoc jest okoliczność uznania przez nią faktu jej stosowania. Nie zawsze jednak powinien to być warunek bezwzględny. Sama chęć dokonania zmiany w swoim zachowaniu, chęć naprawy relacji w rodzinie oraz każda inna motywacja jest również pozytywnym wyznacznikiem udziału w programie.

4.4. Formy i metody pracy

1) Program prowadzony jest w formie spotkań indywidualnych i grupowych

a) **Spotkania indywidualne** zaczynają się spotkaniem diagnostycznym, podczas którego uczestnik zobligowany jest do podpisania kontraktu. Kontrakt terapeutyczny powinien zawierać:

- zgodę na udział w programie;
- akceptację zasad udziału w programie;
- określenie przyczyn powodujących wykluczenie z programu;
- zgodę na badania ewaluacyjne i monitorujące w trakcie trwania programu oraz przez 1 rok od jego zakończenia.

Spotkania ukierunkowane będą na osobiste problemy uczestnika. Szczególny nacisk należy położyć na najbardziej zaburzone obszary funkcjonowania osoby stosującej przemoc domową.

b) **Spotkania grupowe** umożliwią uczestnikom możliwość zdobycia, bądź zwiększenia wiedzy o innych i o samym sobie, nabycia świadomości zmian, które chcą wprowadzić w życie i zdobycia narzędzi potrzebnych do ich realizacji. Praca w grupach powinna być skoncentrowana na utrwaleniu zmian wzorców postępowania, zwiększeniu samokontroli agresywnych zachowań.

2) Przyjmuje się, że czas uczestnictwa w programie powinien wynosić nie mniej niż 15 godzin zegarowych dla jednej osoby. Liczba może zostać zwiększona.

- 3) Częstotliwość spotkań uzależniona jest od potrzeb uczestników, z założenia spotkania powinny odbywać się cyklicznie co 1 tydzień lub maksymalnie co 2 tygodnie.
- 4) Sesje grupowe powinny odbywać się w grupie od 4 do 14 uczestników.
- 5) Spotkania grupowe powinny być prowadzone w wymiarze nie krótszym niż 15 godzin zegarowych łącznie, z częstotliwością co 1-2 tygodnie.
- 6) W przypadku realizacji programu w formie spotkań grupowych zaleca się, by odbywały się one w systemie zamkniętym, z uwagi m.in. na pogłębiony charakter pracy z uczestnikami.
- 7) W szczególnych uzasadnionych przypadkach program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.
- 8) Podstawową formą pracy są przede wszystkim spotkania grupowe. W trakcie trwania programu psychologiczno – terapeutycznego formy te mogą być stosowane przemiennie, zgodnie z potrzebami uczestników. O formie ostatecznego wsparcia decyduje prowadzący po odbyciu pierwszych indywidualnych spotkań diagnostycznych z uczestnikami.
- 9) W ramach jednej edycji należy zastosować obie formy prowadzenia programu.
- 10) Metody i techniki pracy stosowane w programie powinny wynikać z celów programu i opierać się na potrzebach uczestników programu.
- 11) Należy wykorzystać różne metody i formy zajęć: wykłady, analiza przypadku, rozmowa terapeutyczna, treningi umiejętności, konsultacje, itp.
- 12) Zajęcia psychologiczno – terapeutyczne powinny opierać się na:
 - a) treningu zastępowania agresji,
 - b) treningu umiejętności społecznych;
 - c) treningu asertywności;
 - d) elementach Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach.

4.5. Zawartość merytoryczna programu

Podczas programu psychologiczno - terapeutycznego realizowane będą następujące zagadnienia:

- integracja, budowanie bezpieczeństwa w grupie (realizacja programu w formie pracy grupowej);
- edukacja w zakresie zjawiska przemocy domowej (szczególnie dla osób które nie ukończyły programu korekcyjno – edukacyjnego);

- komunikacja w relacji – style komunikacji, rozwijanie i utrwalanie metody komunikacji z osobami najbliższymi bez stosowania przemocy;
- rola emocji w relacji, umiejętność wyrażania emocji bez agresji;
- poznawanie siebie w relacjach: diagnozowanie osobistych uwarunkowań, blokad, zasobów mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach;
- analiza swoistych dla niego związku czynników zagrożenia i czynników wzmacniających pozytywny rozwój relacji;
- wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku (rodzinnej) – strategia własnych działań uczestników programu i wspomaganie się specjalistami.

5. Zakładane rezultaty

Zakłada się, że realizowany program psychologiczno – terapeutyczny doprowadzi do utrwalenia zmiany postaw i zachowań nabytych w trakcie programu, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy domowej.

Przewidywane efekty:

- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie,
- uświadomienie uczestnikom odpowiedzialności za zachowanie wobec rodziny,
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie,
- wzrost kompetencji uczestników w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

6. Dokumentowanie działań

Wszystkie działania wobec osób uczestniczących w programie będą dokumentowane (kontrakt, część informacyjno – rozpoznawcza, która obejmować będzie takie informacje jak: dane osobowe, informację o funkcjonowaniu i przeszłości uczestnika programu), dokumentację indywidualną tj. ogólne zapisy podstawowe dane informacyjno – diagnostyczne, tematyka spotkań, karta pracy z klientem, korespondencję z urzędami i uczestnikami, ankiety, raporty i inne dokumenty potwierdzające prowadzenie działań w ramach programu. Obecność uczestników będzie potwierdzona w listach obecności.

Prowadzona dokumentacja umożliwi dokonanie oceny realizacji zadania. Wszelkie dokumenty powinny być opatrzone datą ich sporządzenia oraz podpisami osób prowadzących. Dokumentację stworzoną w toku realizacji programu przechowuje się w siedzibie realizatora programu.

Ponadto należy sporządzić sprawozdanie z realizacji programu, które w sposób przejrzysty,

czytelny, umożliwiający dokonanie oceny i weryfikacji podjętych działań.

Sprawozdanie powinno zawierać m.in.:

- nazwę programu, miejsce i termin realizacji programu, liczbę godzin, terminy zajęć.
- charakterystykę uczestników programu i przebiegu zajęć (liczba osób, które przystąpiły do programu / ukończyły program / przerwały udział w programie, przyczyny przerwania programu, frekwencja - ilość godzin, sposób zgłoszenia do programu, liczba wydanych zaświadczeń o ukończeniu programu, liczba spotkań dodatkowych, np. praca indywidualna).
- opis działań podejmowanych w trakcie realizacji programu wraz ze wskazaniem stopnia realizacji zakładanych celów.

7. Zakończenie programu

Uczestnik ukończy program, gdy weźmie udział w minimum 75% spotkań oraz osiągnie cele wyznaczone w ramowym programie psychologiczno – terapeutycznym zgodne ze standardami zawartymi w rozporządzeniu.

Po ukończeniu zajęć, uczestnik otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1164).

8. Monitoring

Realizator rozpoczyna monitoring zachowania uczestników już w trakcie trwania programu. Podczas przebiegu zajęć zaprasza się osoby dotknięte przemocą ze strony uczestnika (jeżeli wyrażą chęć kontaktu) i udziela się informacji o możliwości uzyskania wsparcia, poradnictwa. Kontakt z osobami pokrzywdzonymi odbywa się przy przestrzeganiu bezpieczeństwa tych osób tj. spotkania odbywają się w innym dniu niż program psychologiczno - terapeutyczny. Forma kontaktu jest dopasowywana do osób dotkniętych przemocą tj. kontakt osobisty w siedzibie PCPR, bądź kontakt telefoniczny.

Realizator po ukończeniu spotkań kontaktuje się z podmiotami, które kierowały osoby stosujące przemoc domową. Monitoring może trwać do 1 roku, intensywność działań monitorujących zależne jest od realizatora.

9. Finansowanie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1673 ze zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Środki na realizację powyższego zadania zapewnia budżet Państwa.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024, poz. 1673), do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu. Bezpośrednimi adresatami programu są osoby stosujące przemoc domową poprzez poddanie ich działaniom psychologiczno-terapeutycznym.

W związku z powyższym konieczne jest uchwalenie w/w programu opracowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreżdenku, który wpisuje się w powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.